

М. О. Кобзев

Грін Олександр

ГРІН Олександр (Грин Александр; справж. – Гриневський Олександр Степанович; Гриневский Александр Степанович; 11(23). 08. 1880, м. Слободський В'ятської губ., Росія, нині Кіров. обл., РФ – 08. 07. 1932, м. Старий Крим, нині Кіров. р-ну АР Крим) – російський письменник. Закін. 4-класне училище у м. В'ятка. Від 1896 поневірявся. 1902 за призовом пішов у армію, де зблизився з есерами і втік зі служби. У Севастополі був заарешт., 1906 засудж. до 4-х р. заслання в Тобол. губ., однак утік і жив у С.-Петербурзі за чужим паспортом. Познайомився з багатьма журналістами, письменниками (зокрема з О. Купріним). 1908 видав першу зб. оповідань «Шапка-невидимка» – про мужність людей, які стали на шлях рев. боротьби з соц. нерівністю, але згодом зазнали розчарування. У романт. руслі написав новелу «Остров Рено» (1909), а за нею – «Колонія Ланфьер» (1910), «Жизнь Гнора» (1912), «Зурбаганский стрелок» (1913), – в яких сформувалися власна «географія», соц. модель світу, герой, ономастика – створ. особливий худож. світ, який пізніше (1934) названо «Грінландією». Письменник представив новий тип героя – людину високої духовності, з чіткими ідей. і морал. переконаннями, непримиренного до зла. 1912, після 2-х р. заслання, Г. відмовився від будь-якої подальшої політ. діяльності. Від 1924 мешкав у Криму (м. Феодосія, Старий Крим). Найбільш плідними у творчості Г. були саме 20-і рр.: написав всесвітньо відому феєрію «Алые паруса» (1920), романи «Блистающий мир» (1923), «Золотая цепь» (1925), «Бегущая по волнам» (1926), «Джесси и Моргиана» (1929), «Дорога никуда» (1930) та ін. Однак рад. критика звинуватила Г. в асоціальності й відстороненості від соціаліст. ідеалів. 1945–56 твори Г. не публікували. 1970 засн. [Гріна О. С. Феодосійський літературно-меморіальний музей](#), а 1971 – його філію в Старому Криму. Окремі твори Г. переклали українською мовою Л. Смілянський, М. Рильський. Серед екранізацій творів Г., створ. на укр. кіностудіях, – х/ф «Остання ставка містера Енніока» (за мотивами оповідання

«Жизнь Гнора»; 1922, реж. В. Гардін, кінофабрика Всеукр. фотокіноуправління в Ялті); «Золотий ланцюг» (1986) та «Дорога нікуди» (1992; обидва – реж. і співавтор сценарію О. Муратов, Київ. кіностудія худож. фільмів ім. О. Довженка); «Геллі і Нок» (за оповіданням «Сто верст по реке»; 1995, реж. і автор сценарію В. Ілленко, Київ. кіностудія худож. фільмів ім. О. Довженка та Крим. кіностудія «Ялтафільм»).

Основні твори

Избранные произведения: В 2 т. Сф., 1976; Собрание сочинений: В 6 т. Москва, 1980; Алые паруса. К., 1985; Собрание сочинений: В 5 т. Москва, 1991; Недотрога // Крым. альбом: Истор.-краевед. и лит.-худож. альм. Феодосия, 1996; Корабли в Лиссе. Москва, 2000; Джесси и Моргана. Москва, 2001; Сокровище африканских гор. Москва, 2001; Фандаго. Москва, 2002; Дикая Роза. Алые паруса. Недотрога. Феодосия; Москва, 2007; укр. перекл. – Скарби африканських гір. Х.; К., 1930; Червоні вітрила. К., 1959; Пурпурові вітрила. К., 1972.

Рекомендована література

1. Ковский В. Е. Романтический мир Александра Грина. Москва, 1969;
2. Воспоминания об Александре Грине. Ленинград, 1972;
3. Киркин Ю. В. Александр Грин: Библиогр. указ. Москва, 1980;
4. Кобзев Н. А. Роман Александра Грина. Кишинев, 1983;
5. Грин Н. Воспоминания об Александре Грине. Мемуарные очерки. Дневниковые записи. Письма. Феодосия; Москва, 2005;
6. Кобзев Н. А. Поэтика прозы Александра Грина. Сф., 2005;
7. Александр Грин: Хроника жизни и творчества. Феодосия; Москва, 2006.

Бібліографічний опис:

Грін Олександр / М. О. Кобзев // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25796>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).